

نظام حقوق بین الملل (اردشیر امیرارجمند، ریاست کرسی حقوق بشر صلح و دموکراسی یونسکو در ایران)؛ انتقادی بر حقوق بشر (حسین کچوئیان، استاد دانشگاه)؛ حقوق بشر در ایران (نسرین ستوده، وکیل و فعال حقوق بشر)؛ حق برخورداری از دادرسی عادلانه (محمد سیف‌زاده، مسؤول نظارت حقوق بشر در ایران و عضو کانون مدافعان حقوق بشر)؛ دولت مدرن و حقوق بشر (حسین بشیریه، استاد دانشگاه)؛ حقوق بشر و حفظ آثار ملی و باستانی (محمدعلی دادخواه، وکیل و سخنگوی کانون مدافعان حقوق بشر)؛ حقوق بشر زنان و رویه‌های تبعیض‌آمیز (شادی صدر، وکیل و فعال حقوق بشر)؛ مبانی

حقوق بشر (نسرین مصفا، ریاست مرکز مطالعات حقوق بشر دانشگاه تهران)؛ حقوق بشر و سلول انفرادی (بهمن کشاورز، وکیل و عضو هیأت مدیره‌ی کانون وکلا)؛ حقوق بشر (رزاقچاقورلو، وکیل مدافع و استاد دانشگاه)؛ ریشه‌یابی مفاهیم حقوق بشر در تاریخ و فرهنگ ایران (سیدحسین امین، مدیرمسئول و سردبیر نشریه‌ی حافظ)؛ حقوق بشر و آزادی مطبوعات (احمد زیدآبادی، روزنامه‌نگار و فعال سیاسی)؛ حقوق بشر و اسلام (محمدتقی فاضل میبیدی، استاد دانشگاه مفید قم)؛ حقوق بشر از ذهن تا فهم (حاتم قادری، استاد دانشگاه).

○ **نخستین هم‌اندیشی هویت ایرانی:** مفاهیم، مؤلفه‌ها و راهبردها، از سوی مرکز تحقیقات زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس و دبیرخانه‌ی مجمع تشخیص مصلحت نظام در ۱۹ اسفند ۱۳۸۳ در «تالار اجتماعات شهید مطهری» دانشگاه تربیت مدرس (تهران) برگزار شد. دبیر این همایش، دکتر سیدمحسن حسینی بود. عناوین سخنرانی‌ها و اسامی سخنرانان در این همایش عبارت بود از:

سخنرانی افتتاحیه دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن؛ دایره‌المعارف‌نگاری در ایران و هویت ملی (دکتر جواد نیستانی)؛ هویت ایرانی و زبان فارسی (دکتر علی اشرف صادقی)؛ هویت ادبی ایران در خارج از مرزها (دکتر احمد تمیم‌داری)؛ هویت ایرانی در **شاهنامه** (ابوالفضل خطیبی)؛ چیرگی هویت مفعولی بر هویت فاعلی (دکتر محسن خلیلی)؛ نقش توسعه‌ی نظام قضایی در تحکیم هویت ملی (دکتر سیدحسین امین)؛ از توهم تا واقعیت (دکتر محمدحسن احمدی) و دیگران ■

○ **همایش عرفان، اسلام، ایران و انسان معاصر:** **نکوداشت شهاب‌الدین سهروردی** در روزهای ۲۵ تا ۲۷ بهمن ۱۳۸۳ در «تالار علامه‌ی امینی» دانشگاه تهران و باشگاه دانشجویان برگزار شد. دکتر غلامحسین دینانی - برجسته‌ترین سهروردی‌شناس معاصر - وعده فرمودند که متن سخنرانی خود در این همایش را پس از پیاده‌شدن از نوار سخنرانی برای نشر در **ماهنامه‌ی حافظ** در اختیار ما بگذارند.

در ضمن در روز پایانی این همایش، مراسم نکوداشت استاد سید جلال‌الدین آشتیانی نیز با میزگردی (متشکل از دکتر شهرام یازوکی، حسن لاهوتی، دکتر داریوش شایگان و دکتر غلامرضا اعوانی) برگزار شد. در این شماره مطالبی را که حسن لاهوتی در آن می‌گذرد - به‌عنوان سخنران اول - بر زبان راند، چاپ کرده‌ایم. هم‌چنین دوست دیرین دانشمند ما، آقای منوچهر صدوقی سها، شعری را که در وصف استاد آشتیانی سروده بود، قرائت کرد. در شماره‌ی آینده اشعار آقای صدوقی سها و نیز شعر زنده‌یاد امیری فیروزکوهی را که برای استاد آشتیانی سروده‌اند، چاپ خواهیم کرد.

○ **۱۴ اسفند، بر مزار مصدق در احمدآباد:** روز چهاردهم اسفند ۱۳۸۳، جمعیت کثیری از ایران‌دوستان و آزاداندیشان از گوشه و کنار ایران بر سر مزار زنده‌یاد دکتر محمد مصدق در قلعه‌ی احمدآباد گرد آمدند. در این مراسم، خانم اسکندری (خواهر پروانه فروهر)، شعری از پروانه فروهر خواند و دکتر پرویز ورجاوند طی سخنانی گفت که: شعار مشت بر دهان آمریکا را در عمل، مصدق انجام داد و اگر نهضت ملی پنج سال دیگر ادامه پیدا می‌کرد، امروز آمریکا دموکراسی را با اسلحه به خاورمیانه نمی‌آورد. دکتر نظام‌الدین قهاری نیز طی سخنرانی مفصلی گفت که دکتر مصدق در ۲۸ ماه زمامداری، شرف و عزت را به ملت بازگرداند. ایران باید به‌دست ایرانیان حاضر در ایران (نه به‌دست خارجی‌ها و نه به‌دست ایرانیان خارجه‌نشین) درست شود.

در این مراسم پرشکوه، انبوهی از شخصیت‌های شناخته‌شده‌ی فرهنگی، دانشگاهی، مطبوعاتی و فعالان سیاسی - از جمله (به ترتیب حروف الفبا): مهندس عباس امیرانتظام و همسرش الهه امیرانتظام، پروفیسور سیدحسن امین، مهندس ابوالفضل بازرگان، محمد بسته‌نگار، دکتر حبیب‌الله پیمان و همسرش مرضیه پیمان، مهندس محمد توسلی، طه حجازی، حسن خرمشاهی، دکتر فریبرز رییس‌دانا، مهندس محمد زندیان، مهندس عزت‌الله سحابی، خسرو سیف، حسین شاه‌حسینی، احمد صدر حاج سیدجوادی، دکتر نظام‌الدین قهاری، مهندس نظام‌الدین موحد، دکتر محمد ملکی، یوسف مولایی، دکتر پرویز ورجاوند و دکتر ابراهیم یزدی) - حضور داشتند.

○ **همایش حقوق بشر؛ گذار از جهان تکلیف:** در روزهای ۱۵ و ۱۶ اسفند ۱۳۸۳، از طرف دانشجویان دانشکده‌ی مدیریت دانشگاه تهران در «تالار الغدیر» آن دانشکده برگزار شد. عناوین سخنرانی در این همایش و اسامی سخنرانان آن‌ها عبارت بود از: